

Египедска цивилизация

Първите следи от земеделска дейност в Египет са установени около VII-мо хилядолетие пр. Хр., в епохата на неолита. Едва през IV-то хилядолетие пр. Хр. обаче, се забелязват първите белези на възникваща цивилизация. През втората половина на IV-то хилядолетие пр. Хр., отделните общности - "**номи**", образували се около иригационните системи, се обединили в **Горно Египетско** и **Долно Египетско** царства. Новосъздадената единна египетска държава се управлявала от един цар (фараон). За основател на първата египетска династия и обединител на Египет, се счита легендарният **цар Менес** (2950 г. пр. Хр.). Той издигнал белостенния град Мемфис, който станал по-късно столица на Египет. Едно от названията на Мемфис - "**Хет-ка-Птах**", се произнасяло на гръцки "**Айгиптос**", което дало съвременното наименование на страната.

Общоприето е следното деление на древноегипетската история:

- **Древен период** (IV-то - III-то хилядолетие пр. Хр.);
- **Среден период** (до XVI в. пр. Хр.);
- **Ново царство** (до края на XI в. пр.Хр.).

Грандиозното строителство на пирамиди започнало при управлението на III - IV династии. За първа се счита пирамидата на фараона **Джосер** (около 2620 г. пр. Хр.), която била проектирана и построена от **Имхотеп**. Освен достиженията в строителството, настъпил подем и в науката и изкуствата. А използването на папируса дало възможност на египтяните да съхраняват разнообразни научни и сведения.

След фараона **Пепи II** (2246—2152 г. пр. Хр.), по време на управлението на VII-VIII династии, започнали граждански войни и разпад на държавата. Едва при фараоните **Ментухотеп I** и **Ментухотеп II** започнало повторно обединение на Египет. Културно-политически център станал **Тива**, покровителствуван от върховния бог **Амон**. Фараонът **Сесострис I** покорил Нубия, а неговите наследници завладяли Сирия, Куш (Етиопия), Палестина и редица други територии. С възкачването на престола на **Яхмос**

(1580—1558 г. пр. Хр.) започнал най-блестящия период в египетската история, наречен **Ново царство** (XVIII—XX династии). Това е времето на великите фараони, носещи имената **Аменхотеп**, **Тутмос**, царицата **Хатшепсут**, **Ехнатон** и **Рамзес**. По това време били построени храмовете в **Карнак**, **Луксор**, **Абидос**, **Абу-Симбел** и пирамидите в **Долината на фараоните в Тива**.

През 1085 г. пр. Хр., след смъртта на **Рамзес XI**, започнала гражданска война, която в 1070 г. пр. Хр. сложила край на династията Рамзес. На практика властта преминала от фараоните в жреците на бог Амон. С това започнал **Късният период** (XXI-XXX династии), изпъстрен с падения и възходи, военни походи и поражения и през 343 г. пр. Хр. **Артаксеркс III** установил пълен контрол над Египет. Нахлуването на **Александър Македонски** през 332 г. пр. Хр. било възприето от египтяните като избавление от персийското владичество. Обаче след смъртта на Александър във Вавилон през 323 г. пр. Хр., империята му се разпаднала и Египет попаднал във властта на един от пълководците му - **Птолемей Лага**, който основал династията на Птолемеите. Първоначално те провеждали мъдра и гъвкава политика. Така започнал **елинистичния период**, просъществувал от IV до I в. пр. Хр. По това време бил построен **Александрийския фар** - едно от седемте чудеса на света, Александрия станала столица на Египет, тук била построена и знаменитата библиотека. Възходът продължил до възкачването на **Птолемей IV Филопатор** (221—205 г. пр. Хр.), който, за да вземе властта, убил майка си, сестра си и брат си. В средата на I в. пр. Хр. на трона седнал 10-годишният **Птолемей XIII**, който бил женен за 17-годишната си сестра **Клеопатра VII**. През 48 г. пр. Хр. **Юлий Цезар** покорил Египет, а самият той бил покорен от образованата и красива царица. През 30 г. пр. Хр. **Октавиан Август** завладял отново Египет и заповядал да убият сина на Клеопатра - **Цезарион**, с което поставил край на XXXIII-та династия и Египет станал провинция на Римската империя.

Източник:

<http://www.mitologia.vlez.bg/>